Adrijan Mol

Godine kapućina

Sju Taunzend

Prevela
Milica Cvetković

Laguna

Naslov originala

Sue Townsend
The Cappuccino Years

Copyright © Sue Townsend, 1999.

Translation Copyright © 2005 za srpsko izdanje, LAGUNA

Za Luizu

Prekrasno dete koje vidite još nije izašlo iz povoja.

Šekspir, *Hamlet*

Istina, moglo je da nas nikad ne bude, ali je činjenica da smo tu. Kad bi ljudi samo malo bolje o tome razmislili, shvatili bi da se o životu ne isplati previše brinuti.

Ljermontov, *Junak našeg doba*

Spisak glavnih likova

ABO i ALAN: Predstavnici Zadužbine Terensa Higinsa, ogranka iz Ešbi de la Zouka, izabrani da idu iza Dajaninog kovčega.

ALAN, PLEĆATI: Vlasnik klubova *Tajne* i *165*, od kojih je ovaj drugi moderna birtija.

ANET: Prodavačica *Standarda* u Ulici Strand, koja upražnjava telesne odnose s Malkolmom, peračem sudova u restoranu *Hoj Poloj*,* u kom radi Adrijan.

ATKINS, DŽEFRI: Zubar kod koga Adrijan proverava dijagnoze. Prijatan čovek riđih obrva.

AZIZ: Pomoćni kuvar u restoranu *Hoj Poloj*.

BEKSTER, BERT: Adrijanov pokojni poznanik, penzionisani komunista, najstariji i najomraženiji čovek u Lesteru. Umro dan pre svog 106. rođendana.

BELINDA: Lična sekretarica Zipa Montefjorija.

BENKS, LES: Zlosrećni građevinac koga je Adrijan angažovao za poslove na kući Arčija Tejta.

BOT, GLEN: Sin Šeron Bot. Otac bi mu mogao biti ili Beri Kent ili Adrijan Mol. Po mišljenju Rouzi Mol, on je psihopata, ali ima Adrijanov nos.

* Engl.: izraz grč. porekla – svetina. (Prim. prev.)

BOT, ŠERON: Stara Adrijanova ljubav. Majka Glena Bota. Kao i Kenta, Bredforda i Kejster.

BREJTVEJT, IVAN: Pandorin otac. Navodno samostalni viši savetnik za mlečne proizvode i slobodouman čovek.

BREJTVEJT, dr PANDORA: Perspektivna laburistička poslanica u Parlamentu u ime Ešbi de la Zouka. Samoproglašena „najsjajnija zvezda na Blerovim nebesima" i „Pan nacionale". Prva ljubav Adrijana Mola, prve osobe koja joj je uvukla (levu) ruku u prvo, belo pamučno prsluče, 1981. godine.

BREJTVEJT, TANJA: Pandorina majka. Predaje Ženske studije na Univerzitetu De Montfor.

BRODVEJ, BIL: Podizvođač Lesa Benksa.

ČENG, gospodin: Zubar koji više ne hrani siromašne jer „oni sami sebi navlače karijes".

DAGI: Ljubavnik Šeron Bot, s kojom i živi.

DARSI, MEJBEL: Penzionerka, pristalica ser Arnolda Taftona. Čukundeda joj je bio jedan od preživelih oficira sa *Titanika*.

DAVKOT, ČARLI: Advokat Polin Mol.

DEJL, LILIJAN: Kandidatkinja Zelenih za Ešbi de la Zouk.

DŽASTIN: Striptizeta i igračica u klubu *Tajne*.

DŽIMI GRK: Vlasnik grčke taverne, odmah do *Hoj poloja*.

EDI STOBART: Autoprevoznička firma. Neki od njihovih kamiondžija mahnu, neki ne.

ELF, gospođica: Adrijanova i Pandorina sramežljiva ali pravedna nastavnica drame u Osnovnoj školi *Nil Armstrong*.

ENDRU: Mačor Arčija Tejta.

EŠBI: Plastična lutka, imitacija prave bebe, vlasništvo Rouzi Mol.

FLAD, ELINOR: Logoped u Osnovnoj školi *Nil Armstrong*, finih ručnih zglobova.

FOKS, LEN: Kriminalac. Magnat mobilne telefonije i prijatelj ser Arnolda Taftona.

FONG, dr: Lekar u lesterskoj Kraljevskoj dečjoj bolnici koji pregleda Vilijema Mola.

GIPTON, FRED: Glumac koji raspolaže poverljivim informacijama u vezi s rezultatima opštih izbora.

GLE! RAVNA BRDA ZAVIČAJA MOG: Adrijanov roman, kasnije prekršten u *Posmatranje ptica*, za koji, prosto neverovatno, i dalje traži izdavača.

GOLDMAN, kasnije GOLDPERSON, BOSTON: Lična sekretarica Brika Iglbergera.

GRIMBOLD, MARŠA: Kandidatkinja stranke „Vratite nam doprinose".

HAMFRI: Mačka koju je usvojio Malkolm. Neobično liči na Hamfrija, mačora iz Dauning strita.

HEDERINGTON, GLORIJA: Godfrijeva žena. Idealna uloga: Polin Kvirk.

HEDERINGTON, GODFRI: Junak *Belog kombija*, Adrijanove urnebesne komedije o serijskom ubici. Danju računovođa, noću serijski ubica. Pod idealnim okolnostima glumio bi ga Hari Enfild.

IGLBERGER, BRIK: Književni agent Berija Kenta.

KET: Rekviziterka *Dobro iznutra!*, u produkciji *Pitine korice*.

KEJN, ALFI: Lažni kokni i voditelj *Prženja*, opet u produkciji *Pitine korice*.

KENET: Konobar u *Hoj poloju*.

KENT, BERI: Bivši skinhed i lokalni siledžija, sada nagrađivani poeta i romansijer. Tvorac pesme *Nagi* i modernog klasika *Dnevnik jednog dileje*.

KENT, EDNA: Mama Berija Kenta. „Baba-sera", kasnije nosilac dvostruke diplome i Pandorina sekretarica u Donjem domu.

KEVENDIŠ, DŽEK: Vremešni ljubavnik s kojim živi Pandora. Alkoholičar i profesor lingvistike na Oksfordu.

KEVIN: Beskorisni prodavac u prodavnici *Hampli*.

KLAF, gospođica: Simpatizerka Laburističke partije i samohrana majka troje dece.

KLAJV, PAMETNI: Adrijanov poznanik iz podzemlja koji nabavlja dozvole za parkiranje u centralnom Londonu.

LIF, SANDRA: Radnica obezbeđenja, četvrtaste vilice, u *Citadela obezbeđenju d.o.o.*, koja je kod Polin Mol izazvala bes i pretnje zakonskim merama zbog nasumičnog pretresa na dan izbora.

LUIĐI: Šef sale u *Hoj poloju*. Italijanski komunista koji glasa za Liberalne demokrate i živi u Krojdonu.

LUPEN, SKAJ: Adrijanov savetnik za stresne situacije.

LUSI: Medicinska sestra u lesterskoj Kraljevskoj dečjoj bolnici i samohrana majka.

MAJKLVEJT, ARON: Blagoglagoljiv ali ogavan mladić u čijem društvu uživa Rouzi Mol.

MALKOLM: Perač sudova u *Hoj poloju*. Neodlučan u pogledu glasačke pozicije.

MATON, KEJT: Kandidat stranke Čudovišnih pomahnitalih ludaka.

MERILIN: Bankarska službenica, kamikaza.

MOL, DŽO DŽO: Adrijanova žena, s kojom je rastavljen. Vratila se u Nigeriju. Vilijemova majka. Lepa, pametna, bogata i talentovana, iskreno govoreći, ne spada u isti koš s Adrijanom, uz to je još i deset centimetara viša od njega.

MOL, DŽORDŽ: Adrijanov otac. Nezaposlen, pati od erektivne disfunkcije.

MOL, POLIN: Adrijanova majka. Nezadovoljna, neuspešna sledbenica Džermejn Grir.

MOL, ROUZI: Adrijanova sestra. Petnaestogodišnji vamp, poganog jezika.

MOL, SUZAN: Adrijanova tetka i odlikovani zatvorski čuvar za 1997. godinu. „Udata" za Amandu.

MOL, VILIJEM: Adrijanov sinčić. Očaran teletabijima i emisijama Džeremija Klarksona.

MONTEFJORI, ZIPO: Direktor kompanije *Pitina korica*, režiser *Dobro iznutra!* i *Prženja*.

NAJDŽEL: Adrijanov najbolji školski drug. Sad homoseksualac, budista, vozač kombija za prodavnicu odeće *Nekst*.

NG, dr: Adrijanov lekar, prepisao mu prozak.

NIL ARMSTRONG, osnovna škola: Adrijanova, Pandorina, Najdželova i Berijeva *alma mater.**

NOBI: Radnik Lesa Benksa.

NORBERT: Najdželov dečko.

O'KEJSI, LIJAM: Student. Sused Arčija Tejta.

PANKHERST, MIRANDA: Pravni zastupnik Šeron Bot.

PARVEZ, gospođa: Član Veća liberala, vlasnica zabavišta *Dečja igra d.o.o.* koje pohađa Vilijem.

PEJŠENS, RODŽER: Novi direktor Osnovne škole *Nil Armstrong*.

PERBRAJT, LENI: Pandorin izborni agent. Kokni, nekadašnji vlasnik tezge za prodaju morskih puževa.

PERKINS, BOB: Vlasnik istoimenog baštovanskog centra.

* Lat.: majka hraniteljica. Rimski pesnici upotrebljavali su ovaj izraz da označe domovinu, danas se koristi za univerzitet, školu. (Prim. prev.)

PIKOK, AJDA: Penzionerka, simpatizerka Liberalnih demokrata. Veruje da će joj Toni Bler dati nove kukove.

RADŽIT: Radnik na *BP* benzinskoj pumpi.

ROD: Vlasnik radnje *Kod vrućeg Roda* u Sohou, naspram *Hoj Poloja*.

SARINDER, dr: Lekar u lesterskoj Kraljevskoj dečjoj bolnici, leči Vilijema.

SAŠA: Pomoćni kuvar u *Hoj Poloju.*

SEVIDŽ, KIM: Sevidžova bivša žena i bivša cvećarka visokog društva.

SEVIDŽ, PITER: Aristokrata poganog jezika, vlasnik restorana *Hoj Poloj*. Veruje u „tradicionalni engleski jednoobrazni jelovnik". Pati od stresne inkontinencije.* Mrzi Tonija Blera i Nove laburiste.

SING, DEV: Ljubitelj dvosmislenih izraza i drugi voditelj emisije *Dobro iznutra!*.

SKRATON, gospodin: Poznat i kao buljooki Skraton. Bivši direktor Osnovne škole *Nil Armstrong* i ekstremni poklonik gospođe Tačer.

SPAJSER-VUDS, KRISTIN: Kandidatkinja Stranke socijalističkih lezbijki oponenata globalizacije.

STAUT, ARTUR: Urednik i direktor kompanije *Staut knjižare d.o.o.*, koja želi da objavi *Dobro iznutra! – knjigu*.

* Nezadržavanje urina zbog nervne napetosti. (Prim. prev.)

SVEJVORD, DŽASTIN: Zaposlen u prodavnici *Cipelmanija!* i predstavnik suda.

ŠON: Konobar u *Hoj Poloju*.

TAFTON, ser ARNOLD: Poslanik konzervativaca u Parlamentu za Ešbi de la Zouk i Pandorin suparnik na opštim izborima.

TEJT, ARČI: Penzioner, glasač Socijalističke laburističke stranke.

TRELIS, gospođica: Nastavnica matematike Glena Bota.

TVISTLTON-FAJF, DŽULIJAN: Pandorin bivši muž, homoseksualac.

VALENTIN DAF, RON: Kandidat Stranke repatrijacije stranaca.

VELINGBORO, gospođa: Recepcionerka gospodina Čanga.

VLDŽKDŽKDŽV, DŽADŽKDŽ: Beogradski prevodilac zainteresovan za *Posmatranje ptica*.

VONKI, DEJV: Radio Zouk FM DJ.

VORTINGTON, HARI: Penzioner, pristalica Laburističke stranke.

ZOU: Frizerka i šminkerka u kompaniji *Pitina korica*.

Ulica Din u Sohou

Sreda, 30. april 1997.

Još jednom uzimam olovku da bih ovekovečio značajno doba za zbivanja muškaraca (hvala bogu, kako je ovo tajni dnevnik, ne treba da napišem „i žena“).

Predviđam da će se prekosutra, 2. maja, u zoru, Laburistička stranka jednostavno provući i oformiti novu vladu. Priča o pobedi nadmoćne većine je obično sranje histerično naduvano u medijima.

Moja lična nagađanja se zasnivaju na informacijama „iznutra“. Izvor informacija je glumac po imenu Fred Gipton, koji je igrao u *Inspektorovom pozivu* s Tonijem Butom, tastom našeg budućeg premijera. Gipton se izbrbljao u *Hoj Poloju,* restoranu u kom radim, posle dve boce vina džekobs krik, flaše pernoa i čaše šerbeta s votkom. Pošto me je zamolio da nikom ne pričam, poverio mi je mučne glasine koje je načuo o tome kako gospodin Bler očekuje pobedu s malom prednosti. U istoj priči se spominjao i broj tri. Rekao mi je još i da gospodin Bler nosi periku, ali sam zaustavio kadar snimljenih *Vesti u deset* u kojem premijer izlazi iz helikoptera na školsko igralište, pa sam se uverio, jer nijedna perika ne bi izdržala turbulenciju vazduha prouzrokovanu propelerom. Toni ima sopstvenu kosu, *certainement*.*

S obzirom na to da se svaki glas računa, večeras kad mi se završi smena u restoranu, odvešću se do Ešbi de la Zouka. Kad sam rekao Sevidžu da će mi trebati slobodan dan kako bih glasao, raspalio je tiradu o tome kakva je glupost dati glas svetini. „Da ja vladam ovom j..... zemljom“, rekao je (nikako nisam

* Franc.: svakako, izvesno, jamačno. (Prim. prev.)

u stanju da napišem j.....), „ograničio bih glasanje na muškarce iznad četrdeset pet godina života i još bih ga suzio na one koji zarađuju više od sedamdeset soma godišnje."

„Ne biste dozvolili ženama da glasaju?", proverio sam.

„Ne, j... ga, ne bih", besneo je. „Sve su one j..... ludače. Ako nemaju PMS, onda imaju TZH* ili VLG."

Opomenuo sam ga da VLG znači vidljiva linija gaćica, ali on je, kao i obično, bio nedokazan. A kad je počeo da nabraja sve zločine i izgrede svoje odbegle žene Kim, otišao sam u kuhinju i napravio sos od luka za viršle u testu.

Kad se malo primirio, ponovo sam mu prišao. „Gospodine Sevidže", rekao sam, „šest nedelja nisam imao slobodan dan."

„Za koga nameravaš da glasaš?", izazovno me je pitao.

Nije mi se dopalo što ga to zanima, ali ipak sam odgovorio: „Za laburiste."

„J... ga, onda zaboravi!", viknuo je, pa gurnuo čašu za špricer pod dozer za rum i držao je tamo dok nije bila napola puna (ili napola prazna, u zavisnosti od toga koji ste tip karaktera). Žedno je pio, kao da je u čaši gazirani sok.

„Zašto bih ja ostao bez važnog člana osoblja jednog od najtežih dana u godini i pomogao u izboru tog pedera Blera?" Zakašljao se, paleći onu smrdljivu francusku cigaretu. Naglasio sam mu da gospodin Bler ni izbliza nije peško i da je čak otac troje dece. Sevidž se ogavno flegmatično nasmejao i odmah ukrstio nogu preko noge (pati od stresne inkontinencije). Poveo me je do vrata restorana i pokazao prema prodavnici *Kod vrućeg Roda* preko puta. Rod glavom je stajao u izlogu i po poređanim držačima aranžirao neke kožne gaće s nitnama. „E pa, ono je prodavnica za pedere, je l' tako, Mole?", rekao je, duvajući mi isparenja ruma pravo u lice.

„Prodavnica je specijalizovana za odeću i opremu za homoseksualce", potvrdio sam.

* Terapija zamene hormona. (Prim. prev.)

„A zar *niko* od Rodovih mušterija nije *srećno oženjen?*", pitao je, teatralno spustivši ton.

S teškom ironijom odvratio sam mu: „Tako znači, brak gospodina Blera čist je paravan, a njegova deca nisu ništa drugo do začeta u krevetu cinizma kako bi on jednog dana mogao da prevari britanski narod ne bi li glasao za njega u ubeđenju da je heteroseksualni socijalista, a kad tamo..."

„Zapamti šta ti kažem, Mole, Bler je 'Rodov prijatelj', kao što su jedan i jedan dva, a j... ga, nije ni socijalista."

Pristavio sam kupus za večeru. Sevidž je voleo da se kuva najmanje pola sata. Moj posao glavnog kuvara pretvorio se u komediju otkad je Sevidž ustanovio svoj tradicionalni engleski jednoobrazni jelovnik. Večerašnja klopa je:

Hajncova paradajz-čorba
(s krutonima od belog hleba)

❧

Bezlični jagnjeći kotleti
Kuvan kupus s Don Kvejl krompirom
Tamni sos od luka

❧

*Pegavi Dik** *à la Klinton*
Krem od vanile iz kutije (skrama s krema, još 6 funti)

❧

Čedar sir, krekeri s pavlakom
Neskafa
Mentol čokoladica After ejt

❧

Ima dve vrste vina – belo 46 funti i crno 46 funti

Usluga nije uračunata. Očekuje se da pušite između obroka. Naročito su dobrodošle lule i cigare.

* Rolat s grožđicama. (Prim. prev.)

Restoran je rezervisan šest nedelja unapred, do poslednjeg stola. Sevidž je juče s vrata ispratio princezu Mišel od Kenta. Ona se raspametila.

Restoranski kritičar A. A. Gil u svom osvrtu u *Sandi tajmsu* naveo je da *Hoj Poloj* služi ogavnu hranu za staračke domove. „Kobasica na mom tanjiru mogla je da bude i govno: izgledala je kao govno, imala ukus govneta, smrdela kao govno i imala konzistenciju govana. U stvari, kad malo bolje razmislim, verovatno je to i *bilo* govno." Sevidž je tu Gilovu kritiku uvećao u fotokopirnici i zalepio je u izlog, gde privlači gomile zadivljenih ljudi.

Otprilike oko ponoći anketirao sam svoje kolege, one koji razumeju engleski, imaju li danas nameru da glasaju. Luiđi, šef sale, inače u Italiji komunista, glasaće za liberalne demokrate u Krojdonu, gde živi. Malkolm, perač sudova, rekao je da će glasati za konzervativce „jer se oni zalažu za samozapošljavanje". Napomenuo sam mu da je on samozaposlen samo zato što Sevidž odbija da plati osiguranje i porez, ali je na to Malkolm nastavio kako mu se sviđa Džon Mejdžor jer ga je (Malkolma) usvojio bračni par iz Hantingdona, centra Mejdžorovog izbornog okruga. Dok se Malkolm borio s tepsijom od *Pegavog Dika* u sudoperi, pitao sam ga za izborna obećanja konzervativaca.

„Rekli su da neće povećavati porez", odgovorio je piskutavim glasom.

Rekao sam: „Malkolme, zaboravljaš da *ti* porez *ne plaćaš*? Platu dobijaš *na ruke*. Nema te u knjigama, što ti omogućava da podižeš *beneficije* od osiguranja. Imaš besplatne zube, besplatan prevoz do bolnice, *sve* besplatno."

Malkolm će na to: „Kad bolje razmislim, možda ću glasati za laburiste."

Četvrtak, 1. maj

Od Ulice Din, Sohoa i Londona do Šetališta visterija u Ešbi de la Zouku u Lesterširu, za tri sata. Nije loše kad se uzme u obzir da sam sve vreme vozio ispod dozvoljene brzine. Usput sam na radiju slušao uživo kandidata Laburističke stranke za Ešbi, dr Pandoru Brejtvejt, kako govori o značaju porodičnih vrednosti. Tako sam pobesneo, zamalo da se ugušim voćnom bombonom, pa sam skrenuo u brzu traku. Toliko o licemerju!

Pandora je svojevremeno otvoreno pokazala prezir prema porodičnom životu. Njen prvi muž Džulijan bio je neskriveni, čak hvalisav, homoseksualac. A ljubavnik s kojim ona živi, Džek Kevendiš, ženio se tri puta i ima desetoro priznate dece, od kojih se troje odvikava od droge po institucijama širom zemlje. Najstarije još vene u zatvoru u Turskoj. Većinu ostalih, čini se, privlače čudne religiozne sekte. Tom, najmlađi, postao je vikar u Halu.

Za mene je prava misterija kako je Pandora uspela da prođe komisiju za prijem članova u Laburističku stranku. Puši bar četrdeset cigareta dnevno. Voditelj na radiju pitao ju je za njenog partnera.

„On predaje jezike na Oksfordu", odgovorila je onim promuklim glasom. „I neizmerno me podržava. Ali", dodala je, „podržavam i ja njega."

„To je tačno", vikao sam u radio-aparat. „Njemu treba tvoja podrška zato što je hronični alkoholičar i ne može sam ni da stoji posle osam uveče."

Kod petlje osamnaest ostao sam bez voćnih bombona pa sam stao na pumpi i kupio tri pakovanja. Stavljaju li proizvođači još nešto u njih? Nešto što izaziva zavisnost? U poslednje vreme sam ih prilično mnogo trošio. Pre neku noć probudio sam se u tri i izbezumio se što u celom stanu nisam uspeo da pronađem ni jednu jedinu bombonu. Prokrstario sam ulice Sohoa u

potrazi za njima. U prva dva minuta kako sam izašao iz kuće ponuđeni su mi seks sa lezbijkama, heroin i roleks, ali mi je zato trebalo više od pola sata da nađem kesicu voćnih bombona. Šta nam to govori o svetu u kom živimo?

Laburistička vlada će sve to promeniti. Gospodin Bler je ubeđeni hrišćanin, stoga predviđam da će zemlju zapljusnuti iznova probuđena religiozna svest. Čeznem za danom kad ću se ujutro probuditi i shvatiti da (aliluja!) i sam verujem u Boga!

I dok sam tako cepao papir sa bombona idući ka automobilu, priđe mi visok muškarac u kombinezonu kakve nose vozači kamiona. Po načinu na koji mi je krupnom rukom preprečio put, shvatio sam da je ljut zbog nečega.

„Jesi li ti dupeglavac iz montega?“, pitao je. „Onaj koji se razvlačio u srednjoj traci sa stotkom na sat?“ Nije mi se dopao njegov nasilnički ton. Ukazao sam mu na činjenicu da je autoput prilično vlažan i da je, po mom mišljenju, sto na sat sasvim dovoljno brzo.

„Imao si glupi kamion za sobom od Votforda“, nastavio je. „Nisi primetio da ti ablendujem?“

Odgovorio sam mu: „Jesam, ali sam pomislio da me pozdravljaš.“

„Zašto bih pozdravljao takvog dupeglavca kakav si ti?“, odgovorio je pitanjem.

Seo sam u auto i posmatrao kako uskače u kabinu kamiona. Laknulo mi je što nije jedan od vozača Edija Stobarta, koji nose košulju i kravatu ispod kombinezona i čiji su kamioni u besprekornom stanju. Ovaj bizgov vozio je kamion pun mineralne vode iz Kornvola u Derbišir. Čemu to? Derbišir *je sazdan* od mineralne vode. Ne možeš se mrdnuti da ne upadneš u potočić, gorsko jezerce ili podivljalu reku.

Ostao sam na parkingu još nekoliko minuta kako bih pustio pobesnelog kamiondžiju da odmakne izvestan broj kilometara pa sam se ponovno uključio na autoput i, vodeći računa o ovoj tek minuloj neprilici, pritisnuo gas i dosegnuo 110 kilometara na sat.

Čim sam sišao s autoputa, suočio sam se s Pandorinim ljupkim licem koje je buljilo u mene s izbornog panoa zakucanog na stablo kestena pored druma. Zaustavio sam auto i izašao kako bih je bolje pogledao. Bila je to glamurozna slika, u stilu Holivuda četrdesetih godina. Tamnoplava kosa s izvučenim svetlijim pramenovima rasipala joj se u talasima po ramenima. Između rastavljenih sjajnih usana beleli su se zubi kao s reklame. Iz očiju joj se moglo pročitati *spavaća soba*! Imala je nekakav taman sako; ispod se nazirala bela čipka, a pod njom se i više nego nazirao duboki dekolte. Znao sam da bi svaki muškarac u Ešbi de la Zouku išao na *kolenima* da glasa za nju.

Samo kad se setim kako sam ja, Adrijan Mol, prvi poljubio te božanske usne, prvi zavukao ruku (levu) u njeno prvo prslуče od belog pamuka. A i kako je 10. juna 1981. godine Pandora meni izjavila ljubav.

Činjenica da se ona jednom udavala ne znači ništa. *Znam* da sam joj jedina prava ljubav i da je ona moja. Mi smo Artur i Ginevra, Romeo i Julija, Čarls i Kamila.

Kad sam se ženio s Džo Džo, Pandora je došla na venčanje, a ja sam primetio kako je obrisala suze iz očiju pre nego što je mladi rekla: „Primite iskreno saučešće.“ Brzo se izvinila za grešku i kazala: „Mislila sam, naravno, *iskrene čestitke.*“ No ja sam znao da taj lapsus odaje njen veliki bol što *ona* nije postala gospođa Adrijana Alberta Mola.

Izgovorio sam: „Volim te, draga“ Pandori na drvetu, pa se vratio u auto i nastavio putovanje ka Ešbi de la Zouku. Pandorino lice mi se smešilo s mnogih prozora i putokaza pored puta. BIRAJTE BREJTVEJT – LABURISTIČKU STRANKU, pisalo je na panoima.

Povremeno bih video, na posterima u prozorima većih kuća, groteskne krmolike crte ser Arnolda Taftona, njenog konzervativnog protivnika. Da se takmiči u kategoriji najboljeg tovljenika na lesterskom poljoprivrednom sajmu, imao bi velike šanse da osvoji medalju. Protiv mladosti, zračenja i intelektualne

premoći dr Pandore Brejtvejt nije imao nikakve šanse – osim toga, Tafton je bio upleten u skandal zbog svog prisnog prijateljstva s Lenom Foksom, magnatom mobilnih telefona (nešto o nekoj torbi u Marbelji), što mu je još više umanjivalo izglede.

Ljudi iz Ešbi de la Zouka nisu poznati po žestokoj naravi, tako da nije bilo jednostavno predvideti jesu li ili nisu raspoloženi za revoluciju. Čak su i psi i mačke delovali smireno na ranom jutarnjem suncu.

U prozoru dnevne sobe u kući mojih roditelja na Šetalištu visterija nalepljen je poster Laburističke stranke, dok je u prozoru moje sestre Rouzi bio poster grupe *Spajs gerls*. Iza svih postera bile su navučene zavese. Lupao sam po vratima pet minuta pre nego što su mi otvorili. Preda mnom se našla majka u ne baš belom frotirskom bademantilu i muškim čarapama od sive vune. Cigareta silk kat s ultramalim procentom nikotina gorela joj je među prstima. Purpurni lak za nokte mestimično joj se zgulio, a maskara od prethodne večeri razmazala se oko očiju. Neko, moguće u frizerskom salonu, napravio joj je nešto strašno od kose. Na zlatnim lančićima oko vrata su joj obešena dva para naočara. Podigla je jedan par i stavila ga na nos. „A, ti si", procedila je. „Nadala sam se da je poštar. Naručila sam crvene pantalone i jaknu iz *Neksta* pa treba danas da stignu." Skinula je onaj par naočara i zamenila ga drugim. Virnula je na obe strane ulice, uzdahnula, pa me poljubila i povela kroz hodnik do kuhinje.

Moj sin Vilijem sedeo je za kuhinjskim stolom i velikom kašikom jeo ovsene pahuljice *Koko pops* s kakaom. Kad me je ugledao, skočio je sa stolice i bacio se prema mojim genitalijama. Poštedeo sam sebe znatnog bola tako što sam ga zgrabio i bacio u vazduh.

Sina sam poslednji put video pre tri nedelje, ali se njegova verbalna veština znatno poboljšala (moram da prestanem da koristim izraz *znatno* – za to je kriv Džon Mejdžor). On ima samo dve godine i tri četvrtine, ali je već, na moj znatni užas, opijen onim televizijskim automobilskim kretenom Džeremijem Klarksonom. Majka mi je strašno razmazila dete jer mu snima te Klarksonove emisije, nabijene testosteronom, i dozvoljava mu da ih stalno gleda. Ne znam od koga je nasledio to opsesivno zanimanje za automobile. Sasvim sigurno nije od naše familije. Njegova baka Nigerijka nekad je bila direktor fabrike u Ibadanu koja se bavi uvozom kamionskih guma. Tu bi mogla biti klimava veza, ali geni su čudna stvar. Niko nikad nije bio u stanju da objasni odakle meni dar za nadahnuto pisanje i kuvanje. Majčina familija (iz Norfoka) bila je praktično nepismena i kao da je živela na kuvanom krompiru i sosu iz kesice, a očeva familija (iz Lestera) gledala je na knjige s popriličnom dozom sumnjičavosti, osim ako nisu imale slike da „razbiju stranice". Moja baka po ocu, Mej Mol, bila je prosta kuvarica koja je hranjenje smatrala vulgarnim uživanjem. Hvala Bogu što je umrla pre nego što sam postao profesionalni kuvar. S ponosom se razmetala da nikad u životu nije jela u pravom restoranu. O restoranima se izražavala kao drugi ljudi o narkomanskim rupama.

Moram naglasiti da mi je sin lep dečak. Koža mu je čista i boje tamnog kapućina. Oči su mu nijanse „tamne hrastovine" prema *Kuprinolovoj* paleti bajca. U pogledu građe, dominira mu nigerijska krv, ali čini mi se da u njemu nazirem i nešto englesko. Jako je trapav, na primer, a kad na televiziji gleda Klarksona (recimo), razjapi usta pa deluje pomalo tupavo.

„Imaš li vesti od Džo Džo?", pitala je majka i tresnula Novog psa da bi prekinuo s lizanjem prilično istaknutih testisa.

„Nemam", odgovorio sam. „A ti?"

Otvorila je fioku i izvadila pismo s avionskim kovertom, oblepljenim nigerijskim poštanskim markama.

„Pročitaj kad ga odvedem gore da ga obučem", rekla je.

Trgnuo sam se kad sam ugledao Džo Džoin izuzetno lep rukopis. Nagibi i obline crnih slova podsetili su me na njeno telo i glas. Penis mi se malčice uznemirio, kao da izražava interes za ono što moja žena ima da kaže.

Najdraža Polin,

Žao mi je što moram da ti javim da ćemo se Adrijan i ja razvesti.

Znam da te ova vest neće iznenaditi, naročito nakon moje poslednje posete kad nije mogao da pronađe put do Olton tauersa, pa je mene okrivio za to i pocepao mapu napola.

Bilo mi je žao što ste ti i Džordž (a posebno Vilijem) prisustvovali takvoj sceni.

Istina je, Polin, da je takvih nesrećnih incidenata bilo mnogo i ja mislim da bi bilo bolje da naš brak prekinemo sada. Razbolim se od čežnje kad pomislim na Vilijema. Pominje li me? Molim te, pošalji mi neku njegovu noviju fotografiju.

Zahvaljujem ti, Polin, što se brineš o Vilijemu u odsustvu njegovih roditelja. Jednog dana, kad se ovde poboljša politička situacija, poslaću po njega.

Tebe i celu porodicu voli Džo Džo.

„Trebalo je da mi kažeš da se razvodite“, prekorila me je majka. „Zašto nisi?“

Iskreno sam joj odgovorio: „Nadao sam se da će se predomisliti.“

„Kako si mogao da pustiš tako lepu ženu kao što je Džo Džo?“, nastavila je. „Za tako nešto moraš da budeš sasvim lud. Nikad više nećeš naći ženu njenog kalibra. Sve ima. Lepa je, pametna, bogata, darovita...“

„Nije znala da kuva“, prekinuo sam je.

„Savršeno je spremala nigerijska jela“, rekla je majka, najžešća Džo Džoina obožavateljka.

„Da!“, odvratio sam. „Ali ja sam Englez.“

„Engleščić“, ismevala me je majka, koja retko da je izlazila iz lesterskog okruga. „’Oćeš da čuješ moje mišljenje o tome zbog čega tvoj brak nije uspeo?“, pitala je.

Pogledao sam u dvorište iza kuće: travnjak je bio posut drečavim plastičnim štipaljkama koje su popadale s konopca za veš.

„Reci“, odgovorio sam.

„Prvo“, počela je ona, „smetala ti je njena diploma. Drugo, pet puta si odlagao put u Nigeriju. Treće“, nastavila je, „nikad se nisi pomirio s tim da je ona deset centimetara viša od tebe.“

Ćutke sam prao ruke nad sudoperom.

„Ima i PS“, rekla je majka. S uživanjem mi je pročitala post skriptum. „P. S. Jesi li videla A. A. Gilovu kritiku *Hoj poloja* u *Sandi tajmsu*? Moram da je krijem od porodice.“

Znači, čak se i u Lagosu u Nigeriji podsmevaju mojim kulinarskim veštinama! Nisam smeo da popustim Sevidžu kad me je ubeđivao da uvrstim kobasice i pire u jelovnik.

I zašto, o zašto je Gil sa onom plavušom morao da odabere baš *to* veče kad smo ostali bez tradicionalnih domaćih kobasica koje kupujem od mesara u Ulici Bruer. Trebalo je da pogledam Gila u oči i sve mu priznam, a ne da pošaljem nekoga u samoposlugu.

Spolja je doprlo brundanje dizel motora, zatim žustro kucanje na ulaznim vratima. Otvorio sam i pred vratima zatekao zgodnog plavokosog muškarca s paketom u rukama. Bio je to Najdžel. Nekada, u Osnovnoj školi *Nil Armstrong*, bio mi je najbolji drug.

„Najdžele!“, uzviknuo sam. A zatim: „Zašto voziš taj kombi? Mislio sam da si ti homoseksualac.“

Najdžel se obrecnuo: „Homoseksualnost nije *karijera,* Moli, to je seksualna orijentacija.“

„Ali“, zamucao sam, „očekivao sam da ćeš se baviti nečim *umetničkim.*“

„Misliš nečim kao što je *kuvanje*?“, upitao me je i zasmejao se.

„Ali ja sam mislio da si ti budista“, nastavio sam, kopajući sebi još jedan konverzacijski grob.

Uzdahnuo je i rekao: „Budisti smeju da voze kombije.“

„Ali odbacio si žutu odoru“, terao sam nepotrebno, budući da je on od glave do pete bio u teksasu.

„Shvatio sam da spoljna manifestacija spiritualnosti prikriva unutrašnju“, odvratio je.

Pitao sam ga za roditelje: otac mu je bio u bolnici, gde su mu ugrađivali novu čeličnu pločicu u glavu, a majka ga još neprestano ispituje kada će se napokon smiriti s nekom dobrom devojkom.

„Još im nisi rekao da si homoseksualac?“

„Nisam“, priznao je, osvrnuvši se prema kombiju koji je brundao uz ivičnjak.

„Čuj, ovo je malo duži razgovor, hajde da se vidimo?“, predložio je. Razmenili smo brojeve mobilnog i on se odvezao.

Kad je majka sišla s Vilijemom, željno je raspakovala paket govoreći: „To je moj komplet za pobedu laburista. To ću obući večeras za prebrojavanje glasova.“ Lice joj postade oklembešenije nego obično kad ugleda kako se marinskoplava odeća gnezdi među preklopima papira. „Naručila sam *crveno*“, dreknula je. Počela je da drobi o tome kako ne može da ima nešto marinskoplavo na večerašnjoj Pandorinoj pobedničkoj proslavi. Pretila je da će tužiti *Nekst* zbog duševne traume koju je propatila. Izvukao sam narudžbenicu iz papira za umotavanje i primetio da je majka označila marinskoplavo u koloni za izbor boja. Nije bilo ni trunke sumnje da je to onaj njen karakteristični način označavanja. Na kraju se i sama složila da nisu krivi u *Nekstu*. Da je saznao za ovo, njen advokat Čarli Davkot bi proplakao za izgubljenim honorarom. Majka trenutno čeka sudski poziv u slučaju protiv *Cipelmanije!* jer joj je otpala peta sa salonke na vrhu Snoudona. Intimno se nadam da će izgubiti, a ako pobedi, zakon će mi se činiti još jadniji. Čarli Davkot očigledno koristi napola izluđenu ženu u menopauzi koja nikako da pronađe odgovarajući TZH.

Ponudio sam se da pozovem *Nekst* i sredim da joj hitno dostave crveni komplet. „Sve se plašim da hoće“, prezrivo je kazala. Ali ja sam pozvao Najdžela na mobilni i on je obećao da će učiniti sve što bude mogao, samo me je upozorio da „sve

što je crveno“ prosto nestaje iz skladišta i prorekao ubedljivu laburističku pobedu. Pokušao sam da mu kažem za svog insajdera, Freda Giptona, ali mi se prekinuo signal. Iznervirao sam se kad sam video da se malo mleka koje je Vilijem prosuo slilo u rupice mikrofona.

Još više sam se naljutio kad je Vilijema spopao Novi pas, a ovaj gurnuo svoju novu činijicu s *Koko popsom*, pa se gadna mešavina smeđeg mleka i šećera prelila preko ivice stola na pregib mojih pantalona od kepera boje kamena. Skočio sam do sudopere, zgrabio sunđer i obrisao se, ali sunđer je među svojim porama očigledno skrivao druge, još gore mrlje – sok od pomorandže, moguće – pa se sad ta mrlja prenela na onu od žitarica. Njih dve su se zatim preobrazile u treću – a ona je odavala hroničnu inkontinenciju. Obazreo sam se u potrazi za veš-mašinom, ali sam obavešten da je ona trenutno predmet rasprave i još se nalazi kod svog proizvođača. Čarli Davkot ima pune ruke posla.

„Moraćeš da pozajmiš očeve“, primetila je majka.

Naglas sam se nasmejao na pomisao da će me neko videti kako se *raspadam u jarku* u očevim pantalonama. „A gde je on uopšte?“, upitao sam.

„Gore u krevetu. Pati od kliničke depresije“, odgovorila je majka bezosećajno.

„Kako je došlo do toga?“, pitao sam dok smo se peli stepeništem (opasno zakrčenim nebrojenim automobilčićima).

Na odmorištu je počela tišim glasom: „*Prvo,* zna da više neće raditi, bar ne na poštenom radnom mestu s punim radnim vremenom. *Drugo,* ima hemoroide, ali se boji operacije. *Treće,* impotentan je već tri meseca.“

Otac je dreknuo iz spavaće sobe.

„*Četvrto,* muka mu je od toga što mu žena svakoj šuši na belom svetu istrtlja njegove seksualne tajne.“ Majka je širom otvorila vrata spavaće sobe. „Adrijan nije svako“, viknula je kroz izmaglicu od cigarete.

„Nije, ali momak u glupoj videoteci jeste“, zagrmeo je on.

Vilijem se bacio na priliku mog oca u ležećem stavu i strasno ga poljubio. Otac je promrmljao: „Ovaj mališa je jedini razlog zbog kog se nisam koknuo.“

„Šta je to ’koknuo’, deko?“, raspitivao se Vilijem dok je otkopčavao dugmad na pidžami mog oca. (Njegove fizičke sposobnosti su zapanjujuće.)

Brzo sam priskočio – moji roditelji su sasvim u stanju da krenu detetu od dve godine i tri četvrtine da objašnjavaju pojam samoubistva. „Koknuti se znači... hmm... znači... poboljšati se u nečemu“, slagao sam. „Zar ti ne bi bilo bolje da razgrneš zavese i otvoriš prozor, pa da pustiš unutra malo vazduha i svetlosti?“, pitao sam.

„Ne“, jeknuo je otac. A onda je dodao, u stilu Blanš Diboa: „Ne volim svetlost.“

Pogledao sam po sobi i shvatio da su majčine sumanute gomile knjiga, časopisa, kozmetičkih i ostalih sredstava za ulepšavanje nestale. Osim očevih bočica sa sredstvima za smirenje, soba je bila lišena ličnih predmeta koji kuću čine domom. Očigledno spavaju odvojeno.

„Hoćeš li da ustaneš iz kreveta, pa da te odvezem na biralište?“, pitao sam ga ljubazno.

Otac je zastenjao i okrenuo se prema zidu. Primetio sam da mu je ćela na temenu, koja je u sredu 2. aprila 1997, kad sam ga poslednji put video, bila veličine novčića od pedeset penija, sad dosegla veličinu keksa za poboljšanje probave (*Makvitisovog*).

Rešio sam da pokušam da napravim preokret u našim odnosima: tj. potrudiću se da razgovaram s njim kao da je *stvarna osoba*. Počeo sam tako što sam pomerio Vilijema i legao na krevet pored oca. Potapšao sam ga po ramenu i rekao ono što sam čuo u Oprinoj emisiji da neki stručnjak za porodičnu terapiju predlaže. „Žao mi je, tata, što si nesrećan“, izdeklamovao sam. „Kako da ti pomognem?“

Otac se okrenuo i pogledao me. „Zvučiš kao glupi prodavac“, odvratio je. „I meni je žao što sam nesrećan, Adrijane, ali znaš li šta Frojd kaže o sreći?“

„Ne znam“, priznao sam. „Ja više cenim Junga.“

Otac se pridigao na lakat. „Frojd je napisao za *Riders dajdžest*: ’Da bi bio srećan, muškarcu su potrebne dve stvari – ljubav i posao’, a ja više nemam ni jedno ni drugo.“ Zbrčkao je usta i ponovo se okrenuo prema zidu.

„*Mnogo* ti hvala, Džordže“, prilično zajedljivo je rekla majka. „*Moja* ljubav se uopšte ne broji.“ Suze su joj se kupile u očima pretećи da se prospu po obrazima zajedno s bujicom maskare. Govorila je očevim leđima. „Džordže, Toni Bler će ti dati posao“, rekla je, „a pitanje ljubavi sredićemo sami.“ Okrenula se prema meni i spustila glas. „Kad kaže *ljubav*, misli na *seks*.“ Sagla se i poljubila mu ćelu. „Opet ćemo krenuti kod onog seksualnog terapeuta, je l’ da?“ Ustao sam i polako pošao ka vratima pokajavši se što sam uopšte zapodenuo ovu porodičnu ispovest u Oprinom maniru. Vilijem me je uhvatio za ruku pa smo se zajedno uputili iz sobe, ali nažalost, ne pre nego što smo čuli oca kako kaže: „Ali neću da mi daju one injekcije u đoku, Polin.“

„Ko je Đoka?“, pitao je Vilijem dok smo silazili niz stepenice.

U kuhinji je Ema, jedna od *Spajs gerls*, peglala suknju veličine afričke poštanske marke. Bila je to Rouzi, moja sestra.

„Kako ti ide obnavljanje gradiva?“, pitao sam je.

„Kakvo, bre, obnavljanje?“, podsmešljivo će ona. Shvatio sam kao svoju dužnost da je podsetim na značaj mature i da treba ozbiljno da je shvati. Roditelji su očigledno bili prezauzeti oživljavanjem svog istrošenog ljubavnog života da bi poveli računa o školovanju ćerke. Stigao sam tek do polovine svog malog predavanja kad je Rouzi pobenavila i tresnula peglu na dasku. Para je zašištala, a ona je zaurlala: „O’ladi, čoveče! Zajebi me s tim ispitima!“

„Molim te“, kazao sam, „nemoj da psuješ pred Vilijemom.“

„*Zajebi* nije psovka, jadniče“, odvratila je ona.

Sračunato mirnim glasom saopštio sam joj da ona takozvana suknja gori pod peglom. Zgrabila je peglu i stavila je uspravno na kraj daske. Istog časa joj je oblak pare zaklonio lice, što me je podsetilo na film strave i užasa o ženi-ubici koja mahnito ubija u nekoj njujorškoj sauni.

Dok sam pratio sina kako mljacka treću porciju žitarica, pokušao sam da se prisetim da li sam i ja bio ovako grozan tinejdžer kakva je Rouzi. Da budem sasvim iskren, dragi moj dnevniče, siguran sam da sam bio bezbrižan momčić, pristojan, uviđavan i veoma dobro prilagođen. A imajući u vidu nedostatak roditeljske podrške (nisam imao ni enciklopedije ni fleksibilnu stonu lampu), sasvim dobro sam prošao maturu: s pet trojki.

Pozvao sam upravu *Neksta* i naručio jedne pantalone iz kataloga. Zatim sam ponovo okrenuo Najdžela na mobilni i zamolio ga da pantalone donese zajedno s majčinim crvenim kompletom.

Na to me je on pitao: „Da nećeš i navlaku za jorgan i dve jastučnice?“, ali sam ga uverio da mi posteljina ne treba.

Još sam dodao: „Molim te, pazi na pantalone, širina struka osamdeset jedan centimetar, dužina unutrašnje strane nogavice sedamdeset devet.“ S druge strane se začulo krčanje menjača, a onda je Najdžel, bez pozdrava, prekinuo vezu.

Da se ne bih uspavao dok je Vilijem svaki zalogaj prežvakavao dvadeset puta (mali je genije – koje još dete s nepune tri godine ume da broji do dvadeset?), počeo sam da čitam Pandorin predizborni letak pričvršćen magnetom za frižider. Bio je to sasvim nadobudan tekst. Preterano natrunjen njenim znacima uzvika.

Dragi glasaču (tako je počela)

- Da li ti je dosta slušanja stalno istih opravdanja za mešetarenje sasvim očigledno moralno posrnulog torijevskog kandidata za Ešbi de la Zouk ser Arnolda Taftona? *Jeste! I meni je!*
- Nalaziš li da je njegovo kršenje ljudskih sloboda (kad je pisao peticiju gradskom savetu da suzbije vandalizam time što bi postavio nadzorne kamere u kabine javnog toaleta) potpuno sramno? *Smatraš! I ja takođe!*
- Slažeš li se sa ser Arnoldom Taftonom da one koji izbegavaju televizijsku pretplatu treba zatvoriti najmanje na petnaest godina? *Ne slažeš se! Ni ja!*
- Da li očekuješ objašnjenje za to što je ser Arnold Tafton slikan u Marbelji u društvu ozloglašenog kriminalca Lena Foksa? Da li bi voleo da saznaš šta je bilo u onoj torbi koju je Len Foks predao ser Arnoldu Taftonu u baru *Espanjol*? *Da! I ja!*
- Ako 1. maja budeš glasao za mene, ja dr Pandora Brejtvejt, profesor na Oksfordskom univerzitetu i lektor na lesteršírskoj berzi, dajem obećanje da ću volju ljudi iz Ešbi de la Zouka predstavljati savesno, iskreno i neustrašivo. U ovoj kolevci demokratije! Majci parlamentarizma! Pošaljite me u Donji dom!
- TO JE TAKO RAZUMNO!

U devet sati odneo sam ocu šolju neskafe. Ležao je tamo gde smo ga i ostavili, licem okrenut zidu, spojenih šaka, kao usred molitve pune bola. Rekao je da čuje Tonija Blera kako šapuće iz ugla sobe. Na delić sekunda pomislio sam da je poludeo i da će ga iz kuće izneti u ludačkoj košulji, ali onda sam shvatio da se budilnik s radiom uključio i da je bio namešten na Radio 4 koji prenosi skraćene izjave Tonija Blera. Prešao sam preko sobe, isključio ga i primetio da se otac malčice opustio. Međutim, nisam uspeo da ga ubedim da ustane iz kreveta i pođe sa mnom i majkom da glasa.

Prišao sam njegovoj polovini ormara i pregledao onu jadnu zbirku pantalona, onaj hvalospev veštačkim tkaninama i stilu „Elvis u Las Vegasu“, pa sam ih sve odbacio. Ali u fioci njegove polovine komode pronašao sam presavijene leviske 501, božićni poklon od majke očigledno iz 1989, koje nikad nije obukao. Dok sam ih isprobavao i proveravao kako izgledam u ogledalu

na unutrašnjoj strani vrata ormara, na vrh glave mi se spustio sunčev zrak i ja sam, užasnuto, primetio da mi se kosa toliko istanjila da svetlost prodire čak do samog korena dlake. Otišao sam u kupatilo i tamo proučio teme u neumoljivom odrazu uveličavajućeg ogledala uz prozor. Dobio sam nepogrešiv dokaz: gubim kosu.

Na moje oči jedna vlas se otkačila i lagano spustila na dno umivaonika. S velikom teskobom podigao sam je i stavio u džep košulje na kome je bio izvezen znak Ralfa Lorena. Ne pitajte me zbog čega sam to uradio.

Poveo sam Vilijema i Novog psa u šetnju po kraju. Ulica je sva penušila od rascvalih trešanja. Da li je u Ešbi de la Zouku postojala obaveza da se posadi drvo pred kućom? Da li je opština donela zakon o tome? Po trotoaru je bilo gomilica opalih latica. Vilijem je trčao kroz njih, grabio ih u šake i zasipao Novog psa. Ovaj je delovao kao prebledela nevesta.

Iako se veoma trudim, nisam u stanju da se naviknem na Novog psa: ima neko snuždeno lice – Stari pas se uvek smeškao. Novi pas ne pokazuje ni radoznalost: nikad ne cima povodac niti se uzrujava. Međutim, kad je prošao beli kombi okićen plavim balonima s čijeg je pucketavog razglasa treštala pesma „Zemlja nade i slave“, Novi pas je okrenuo čupavu glavu i iskezio zube. Tada me je pridobio, ali samo malo.

Dok se Vilijem ljuljao, telefonirao sam Najdželu i otkazao narudžbinu pantalona. Bio je veoma odsečan i saopštio mi kako je lično išao u skladište, neviđeno se namučio itd., itd. Dodao je da je upravo krenuo da ih isporuči. Objasnio sam mu za leviske, ali nije hteo ništa da zna. Mrzim da završim razgovor u neprijatnom tonu, pa sam ga pitao hoće li glasati za Pandoru. Rekao je da je već glasao za Lilijen Dejl, kandidatkinju Zelenih, koja je obilazila potencijalne glasače na mauntin bajku sve dok joj ga nisu ukrali. Izgleda da je Najdžel u poslednje vreme zagriženi biciklista. Napomenuo sam mu da preterani pritisak sedišta može da omete proizvodnju sperme (prema jednoj američkoj studiji). Odgovorio mi je, rekao bih, zajedljivo: „O, zaboga, a ja sam nameravao da imam bar četvoro dece s onom dobrom devojkom o kojoj moja majka stalno naklapa.“

Pitao sam ga gde ćemo se naći da nešto popijemo, a on mi je odgovorio da nema kod sebe elektronski rokovnik, pa smo se pozdravili. Odvukao sam Vilijema od ljuljaške i krenuli smo kući.

Majka i ja smo ga ostavili na brigu depresivnom dedi i lajavoj tetki pa smo odšetali nekoliko stotina metara da glasamo.

Pred biračkim mestom u Izviđačkom domu stajalo je mnoštvo birača. Neki preduzimljivi stariji izviđači postavili su tamo tezgu i prodavali meksičke zaljućene dorite i sos u činijicama. Za piće su nudili koka-kolu ili dijet-kolu. „Kud se dedoše čaj i domaći kolači?“, upitala je majka nekog ko je ličio na odgovornog izviđačkog instruktora.

„Moramo da pratimo trendove“, učtivo je odgovorio ovaj. „Ovo se sada traži.“

„Baden-Pauel bi se okrenuo u grobu“, zaključila je ona. Čovek je pocrveneo i počeo da petlja nešto oko sosa jer mu je bilo nelagodno. „Šta sam rekla?“, pitala me je majka dok smo ulazili na biralište.

„Baden-Pauela su raskrinkali na televiziji. Dečaci su mu postali malo mnogo *dragi*“, objasnio sam joj.

„Na svetu više nema heroja“, primetila je, „osim Tonija Blera...“

Glasački listić nam je dala nasmejana žena čiji su zubi vapili za protezom. Obradovao sam se kad sam pročitao Pandorino ime – već sam i zaboravio da ima dva srednja imena: Luiz Elizabet. Zapitah se da li je ikad koristila svoje inicijale. Ušao sam u glasačku kabinu i uzeo olovku na kanapu, pa zastao, naslađujući se tim trenutkom. Ja, Adrijan Mol, spremao sam se da iskoristim svoje demokratsko pravo i glasam za vladu po svom izboru. Iz zanesenosti me je prenuo kontrolor koji je upitao: „Gospodine, da vam nije zlo?“ Debelo sam zaokružio ime Pandora Luiz Elizabet Brejtvejt i izašao iz kabine.

Dok sam stajao pred glasačkom kutijom i presavijao listić u mali kvadrat, pokušao sam da shvatim svu veličinu tog postupka. Možda zbog jadnog izgleda Izviđačkog doma – naherenih amblema okačenih po zidovima, pohabanih stolica, izbledelih slika letnjih kampova – nisam bio u stanju da doživim neku jaču emociju, osim prisenka razočaranja. Naše glasanje bi trebalo da bude propraćeno zvukom fanfara ili masovnim horskim pesmama, bar jednim pevačem uz pratnju na gitari. Svoja demokratska prava bi trebalo da slavimo. Možda šampanjac i pivo (isključivo čaša po glasaču) pošto ubacimo listiće u glasačku kutiju. Ako večeras budem imao prilike, reći ću to Pandori.

Dok smo se vraćali kući, majka me uhvati pod ruku. Nije mi to smetalo, jer je izgledala tako stara (pedeset tri godine), pa sam znao da niko ko nas vidi neće pomisliti da smo ljubavnici. Kad smo stigli na početak Šetališta visterija, ona mi zari nokte u ruku i reče: „Ne ide mi se kući." Zvučala je kao malo dete. Kad sam je upitao zbog čega joj se ne ide, odgovorila je: „Zbog tri stvari: Džordža, Rouzi i Vilijema." Videvši izraz mog lica, objasnila je: „Oko njih ima toliko posla, Adrijane." Sela je na niski zidić uz koji je raslo nešto plavo i zapalila cigaretu. „Nemam kad da predahnem", nastavila je. „A i Novi pas nije ništa drugo do neviđena napast. Protraćila sam život."

Hitro sam joj se usprotivio, ali kad sam izgovorio: „Ne, ne, *nisi*", više ništa drugo nisam mogao da smislim. Jedina svetla tačka u njenom životu izgleda da je bilo kada je 1982. pobegla u Šefild s onom ništarijom Lukasom, našim prvim komšijom.

„Pogledaj sve ove skraćenice koje Pandora ima pre i posle imena." Izvukla je iz džepa zgužvani predizborni letak, pa smo se oboje zagledali u njega. „Ona je dipl., mr, dr, a od sutra će biti i poslanik u Parlamentu. Uz moje ime nema *ničeg* osim gđa", s gorčinom je rekla. „I", dodala je, „Pandora tečno govori *šest* stranih jezika. Jedino što ja umem da kažem je 'Molim vas dva piva' na španskom."

Upravo tad se iza kuće pojavila starica s hodalicom i viknula: „Gnječite mi obrijetije." Nisam imao pojma o čemu govori, ali sam se izvinio vlasnici zidića, pa smo krenuli.

Čekao sam da se kupovna lazanja odmrzne u mikrotalasnoj kad je zazvonio telefon. Bio je Ivan Brejtvejt, Pandorin otac. Hteo je da razgovara s majkom. Kazao sam: „Zdravo, Ivane, Adrijan je ovde."

„O, zdravo", odgovorio je on bez oduševljenja. „Mislio sam da si u Londonu. Čitao sam nešto o tebi u *Sandi tajmsu*, nešto o kobasici – ili je to bilo nešto o kanalizaciji?"

Dragi dnevniče, hoće li me članak A. A. Gila pratiti celog života? Možda bi trebalo da pozovem Čarlija Davkota i zamolim ga da pripreti Gilu parnicom ukoliko ne povuče onu smešnu izjavu.

Doviknuh majci da je poziv za nju. Došla je u kuhinju tegleći Vilijema na kuku, pa mi ga je predala s rečima: „Ne spuštaj ga na pod, pravi se da je oko njega duboko more."

Pošto je izgovorila: „Ivane, baš lepo što si se javio", zaćutala je i samo povremeno klimala glavom (Ivan Brejtvejt je oduvek uživao u zvuku sopstvenog glasa). Na kraju ga je prekinula i rekla: „*Naravno* da bismo voleli da pomognemo, videćemo se za pola sata."

Kad je spustila slušalicu, umorne oči su joj se caklile od uzbuđenja. „Traženi smo, Adrijane", kazala je. „Pandori nedostaju automobili i vozači koji bi prevozili stariji svet do glasačkog mesta."

„Hoće li platiti benzin?" Smatrao sam da je pitanje sasvim na mestu. Majka se smrkla u licu. „Ukazuje nam se prilika da smaknemo onog debelog gada ser Arnolda Taftona, a ti zanovetaš zbog nekoliko litara benzina", rekla je posegnuvši za torbicom sa šminkom koja joj uvek stoji nadohvat ruke. Kad je završila s maskiranjem, bilo je dva po podne. Na nogama sam bio već osamnaest sati.